

„Przegląd Zdrojowy“
wychodzi 1 i 15 każdego
miesiąca przez przeciąg
6 miesięcy.

Adres Redakcyi i Admini-
stracyi:
ulica Starowiślna L. 12.
Telefon 449.
Konto czek. Nr. 864.330.

Osobom i instytucjom
pragnącym pismo nasze
otrzymywać stale, będzie
„Przegląd Zdrojowy“ nad-
syłany **darmo** za przesła-
niem adresu.

PRZEGŁĄD ZDROJOWY

Pismo poświęcone sprawom zdrojowisk
= i miejsc klimatycznych krajowych. =

Redaktor główny: **Dr. Zenon Pelczar.**

Redaktor naczelny: **Dr. Jan Frączkiewicz.**

Ceny ogłoszeń:

Ogłoszenia za 1 wiersz pe-
titowy lub jego miejsce 40
gr. — Nadesłane za wiersz
garmondem lub jego miej-
sce 1 kor. — Ogłosze-
nia oprócz Administracyi
przyjmują R. Mosse i E.
Braun we Wiedniu.

Skład główny we Lwowie:
w Księgarni H. Altenberga;
w Warszawie: Księgarnia
Gebethnera i Wolfa.

Rękopisów nie zwraca się

TREŚĆ: Sanatorium dla chorób piersiowych w Zakopanem pod kierunkiem Dra Kazimierza Dłuskiego. — Dr. B. Skórczewski: Historia Krynicy. — Dr. Zenon Pelczar: Truskawiec. — Listy z Krynicy. — Głosy publiczności. — Rozmaitości. — Ogłoszenia.

Sanatorium dla chorób piersiowych w Zakopanem

pod kierunkiem

Dra Kazimierza Dłuskiego

otwarte w dniu pierwszym listopada 1902 roku.

Zakopane leży w szerokiej dolinie, ograniczonej od południa łańcuchem Tatr, od północy zaś długiemi wzgórzem, zwanem Gubałówką, która chroni dolinę od północnych wiatrów.

Wielka wartość klimatu zakopańskiego dla osób dotkniętych chorobami narządu oddechowego zbyt jest znaną od czasów Dra Chałubińskiego, abyśmy dowodzić jej bliżej potrzebowali. Krótko więc tylko zaznaczamy, że charakteryzuje się on głównie: nadzwyczajną czystością powietrza, większą suchością takowego, wreszcie zwiększonym natężeniem promieni słonecznych. W porze zimowej mieszkamy w Zakopanem długie szeregi pięknych słonecznych dni.

Sanatorium położone jest na uboczu o 3 kilometry od samego Zakopanego, w miejscowości zacisznej, wolnej od kurzu i wrzawy. Prowadzi doń droga bita, stanowiąca wyłączną własność Stowarzyszenia sanatoryjnego, wskutek czego Zakładowi nie może grozić niebezpieczeństwo wytworzenia się w jego bezpośrednim sąsiedztwie gęstej osady, co by pociągnęło za sobą pogorszenie warunków zdrowotnych.

Sanatorium otoczone jest obszernym parkiem, którego połowę stanowi piękny świerkowy las, otaczający od wschodu i zachodu polanę, na której wznosi się Zakład. Wzdłuż południowej granicy parku w dole szumi górski potok. Przy samej północnej granicy wznosi się dom masynowy, w którym mieszczą się urządzenia do centralnego ogrzewania, elektrycznego oświetlenia, pralni parowej i dezynfekcyi.

Sanatorium samo stoi na wysokości 1050 metrów. Wielki 4 piętrowy gmach zwrócony jest na południe, bo-

czne zaś skrzydła (dla ochrony od wiatrów) zwrócone są na p.p. wschód i p.p. zachód.

W gmachu samym uwzględnione są aż do najdrobniejszych szczegółów najnowsze wymagania t. zw. „stylu sanatoryjnego“. Budynek zawiera więc tylko jeden szereg słonecznych frontowych pokoi dla chorych, od strony północnej zaś tylko szerokie widne korytarze. Z dużych widnych okien pokoi mieszkalnych rozciąga się wspaniała widok na cały łańcuch Tatr. Prócz pokoi tych każde piętro posiada łazienki, waterklozety i pokój służbowy. Szerokie wygodne schody, oraz elektryczna osobowa winda — wszystko ogrzewane — zapewniają wygodną komunikację między poszczególnymi piętrami.

Na parterze znajdują się: wielki przedsionek, szatnie, biura, mieszkania dla urzędników i dla służby. Pokoje przeznaczone dla chorych umieszczone są na I, II, III i IV piętrze. Jest ich 76. Z nich kilkanaście na 2 osoby. Te ostatnie mają od 100—120 metrów sześć. pojemności, jednoosobowe zaś od 55—70. Pokoje posiadają oddzielną wentylację z własnym kanałem odprowadzającym, wychodzącym ponad sam dach. Oprócz tego górna część okna otwiera się z łatwością pod kątem 45° za pomocą mechanizmu, umieszczonego na dostępnej wysokości. Rogi i kąty pokoi są zaokrąglone, by ułatwić oczyszczanie i krążenie powietrza. Ze względu na spokój chorych, pokoje mają podwójne drzwi, między nimi zaś przedpokoik z wieszakami na ubranie. Całe umeblowanie wykonane jest według umyślnych wzorów i nadaje się do radykalnej dezynfekcyi. Wszystkie meble są rozbierane, pozbawione rogów i kantów, wreszcie powleczone zmywalnym lakiem. Podłogi z belek gipsowych pokryte są wszędzie linoleum. Oświetlenie elektryczne każdego pokoju składa się z 2-ch lamp, z których jedna nad łóżkiem. Druty od lamp i dzwonek skryte są w murze ze względu na czystość. Ogrzewanie wszędzie centralne za pomocą pary o niskiem ciśnieniu, i to nie tylko w pokojach, lecz także w kaplicy, klatkach schodowych, korytarzach, łazienkach, garderobach

W interesie własnego zdrowia

powinien każdy żądać wszędzie tylko

Tutek cygaretowych z fabryki Rudolfa Herliczki w Krakowie

Ostrzega się przed licznymi naśladownictwami! — Wzory i cenniki wysyła fabryka darmo i opłatnie.

i wateklozetach. Gmach posiada własną kanalizację, wodociągi z zimną i gorącą wodą na wszystkich piętrach, dzwonki elektryczne, wewnętrzne telefony i tuby. Telefon łączący Zakład z pocztą w Zakopanem, wreszcie telegraf i poczta na miejscu zapewniają pacjentom wszelkie pod tym względem wygodę.

Oprócz pokoi mieszkalnych Zakład posiada salę teatralną z piękną sceną, salę fortepianową, bibliotekę z czytelnią, poczekalnię dla chorych, gabinet lekarza, laboratorium chemiczno-bakteryologiczne, podręczną aptekę, salę operacyjną, wzorowo urządzone łazienki i tusze. W oddzielnym pawilonie gospodarczym, komunikującym wygodnie z głównym, znajdują się: kuchnie, kredensy, wspinała 2 piętrowa sala jadalna, długa na 15 metrów, 1 mniejsza salka jadalna, wreszcie wielka i piękna kaplica.

Przed gmachem znajduje się obszerna leżalnia w stylu zakopańskim, zaopatrzona w wygodne szezlongi, stoliki, lampy i dzwonki elektryczne. Stopy pozwalają zabezpieczyć ją od słońca, deszczu lub wiatru. Dla uniknięcia na niej kurzu droga dojazdowa kończy się zajazdem nie z frontu, lecz z tyłu gmachu sanatoryjnego, W parku znajduje się jeszcze druga mała weranda zimowa, wreszcie trzecia wielka leżalnia wyłącznie prze-

znaczona na dnie upalne. W r. 1905 wybudowanym został oddzielny pawilonik izolacyjny — składający się z 2-ch pokoi dla chorych z klozetami i łazienkami, oraz pokojem dla służby; — możliwą jest zatem surowa izolacja pacjentów w razie wypadku jakiej ostrej choroby zakaźnej.

Metoda lecznicza. Sanatorium nasze przeznaczone jest na uzdrowisko w ścisłym słowa tego znaczeniu, nie przyjmuje zatem takich chorych, u których już nie można się spodziewać conajmniej znacznej poprawy stanu zdrowia. Zakład przyjmuje więc chorych na gruźlicę w pierwszych jej okresach, następnie tak zw. profilaktyków, t. j. osoby usposobione dziedzicznie lub skłonne do gruźlicy; dalej osoby dotknięte przewlekłym nieżytem oskrzelowym, mierną rozedmą płuc, wreszcie rekonwalescentów po zapaleniach płuc i opłucnej, oraz po operacjach, będących następstwem gruźlicy miejscowej (gruczoły, kości, stawy).

Nasza metoda lecznicza, panująca dziś wszechwładnie po sanatoriach zagranicznych, a stworzona przez Brehmera, jest klimatyczno-hygieniczno-dyetetyczna. Każdy pacjent znajduje się stale pod troskliwym dozorem lekar-

skim, przez co unika szkodliwych wpływów i łatwiej może wyzyskać środki lecznicze, którymi Zakład rozporządza. Z tych najważniejszych jest stałe używanie powietrza górskiego w czasie przechadzek po ścieżkach parku o pewnej ściśle określonej pochyłości, lub spoczywanie na wygodnym leżaku. Metody te stosowane są ze ścisłym uwzględnieniem indywidualnego stanu pacjentów. W ten sposób od rana do wieczora chory może oddychać zbawiennym górskim i leśnym powietrzem.

Drugim, najważniejszym czynnikiem kuracyjnym jest obfita, zdrowa i wykwinna kuchnia, umożliwiająca wzmożone odżywianie chorych. Stały bowiem pobyt w górach jak wiadomo wpływa zazwyczaj podniecająco na łaknienie i na przemianę materii. Porządek jedzenia jest następujący: I. śniadanie: herbata, mleko, kawa, kakao, pieczywo,

masło, miód.

II. śniadanie:

mleko, herbata,

jaja, zimne mię-

so, pieczywo,

masło. Obiad:

z pięciu dań.

Podwieczorek:

mleko, herbata,

kawa, kakao,

pieczywo zwy-

kłe, ciasto, ma-

sło. Kolacja:

z trzech dań,

wreszcie o 9-ej

godzinie wie-

czorem mleko

słodkie lub

kwaśne.■

W celu uod-

pornienia orga-

nizmu odpowie-

dnich chorych i

dla zahartowa-

nia ich, używa

się zabiegów

wodoleczni-

cznych, jako:

nacierañ, kąpie-

li i natrysków ze stałą lub stopniowaną temperaturą. Choroby nosa, gardła i krtani są odpowiednio miejscowo leczone. Baczną uwagę zwraca się na utrzymanie w dobrym stanie czynności trawienia, jak również na wszystkie komplikacje chorobowe. — Wskazane zabiegi chirurgiczne odbywają się w Zakładzie we wzorowo urządzonej sali operacyjnej.

Półtoraroczne doświadczenie pozwala nam śmiało twierdzić, że rezultaty tej metody leczniczej są w naszym Zakładzie, dorównywującym swem urządzeniem najlepszym sanatorium zagranicznym, nadspodziewanie pomyślne,

Rzecz jasna, że wyniki są tem lepsze, im wcześniej kuracja rozpoczęta zostaje. Pora zimowa wobec własności klimatu górskiego nadaje się do niej równie dobrze jak letnia. W zakładzie pracuje 3-ch lekarzy: naczelny lekarz Dr. Kazimierz Dłuski; 2 asystenci: Dr. Aleksander Januszkowski i Dr. Bronisława Dłuska.

Ceny utrzymania: całkowite utrzymanie, z wyjątkiem mieszkania, kosztuje w Zakładzie 9 koron dziennie (rs. 3 kop. 60). Ceny pokoi wraz z opałem, oświetleniem elek-

Sanatorium Dra Dłuskiego w Zakopanem.

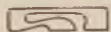
Jan Michalik, Cukiernia Lwowska
Krajowa Fabryka Czekolady i Kakao
Kraków, ulica Floryańska L. 45. — Telefonu Nr. 466.

trycznem i usługą wynoszą 2—8 koron (80 kop. — 3 rs. 20 kop.). Cena utrzymania obejmuje wszelkie koszty kuracji, a zatem: stałą opiekę lekarską, analizy, kąpiele, nacierania i natryski (włącznie z bielizną kąpielową). Lekarzom i ich rodzinom strąca się 10% z ceny utrzymania. Za utrzymanie własnej służby płaci się 5 kor. na I stole, 2 kor. 50 h. na II stole. Każdy przybywający do Zakładu na leczenie płaci zgóry jednorazowo wstępny kwotę 15 kor., w której objęta już jest dezynfekcja robiona po jego wyjeździe. Utrzymanie liczy się za dzień przybycia i odjazdu włącznie. Rachunki regulują się co tydzień. Oddzielna opłata pobiera się tylko za pranie osobistej bielizny (nskuteczniome obowiązkowo ze względów higienicznych w pralni zakładowej), za napoje wyskokowe, które brać wolno jedyuie z piwnicy zakładowej, za lekarstwa, spluwaczki kieszonkowe, oraz za stałych dozorców, gdyby stan pacjentów takowych wymagał.

Do kuracji powietrznej należy zaopatrzyć się w koc i worek futrzany. Powyższe przedmioty można też nabyć na miejscu, lub w Zakopanem.

Środki komunikacji: Sanatorium leży o 5 klm. od dworca D. Z. w Zakopanem. Na zamówienie Zakład wysyła na kolej wygodne powozy z własnej remizy. Zakopane samo leży o 5 godzin drogi koleją od Krakowa.

Zamawiać miejsca należy zawczasu u naczelnego lekarza. Adres: Dr. Kazimierz Dłuski — Zakopane. — Poczta, telefon i telegraf w samem Sanatorium. — Zakład otwarty przez cały rok.

Dr. B. SKÓRCZEWSKI.

Historia Krynicy.

(Dokończenie).

W roku 1807 występuje Krynica jako zdrojowisko, albowiem w dniu 13 czerwca 1807 roku gubernium wydaje rozporządzenie, „że urządzenia i budowlę prze-

znaczone do celów leczniczych w Krynicy i w około niej, uznaje się jako zakład kąpielowy“.

W tym też roku posadę lekarza zakładowego otrzymał Dr. Nennel za pensją 400 złr., którą już w roku następnym podniesiono mu na 600 złr., oraz przyznano mu 2 kr. od każdej flaszki wody. Że zaś w roku 1808 wysłano 14.657 flaszek, to ten dochód wynosił 488 złr. kr. — Zatem w roku 1808 otrzymał razem 1088 złr. Jest to suma bardzo wysoka, bo w tych czasach profesorowie na uniwersytecie lwowskim pobierali na wydziale teologicznym 500 złr., filozoficznym 1000 złr. a prawniczym i medycznym 1200 złr. rocznej pensji. Za te duże pieniądze nie

znajdujemy żadnych śladów działalności Dr. Nennela dla Krynicy. Dziwić się też temu nie można, bo nie znał on języka polskiego, nie znał stosunków krajowych, cała sprawa była dla niego obcą i zdaje się, zupełnie obojętną.

Jego następcą był Dr. Fryd. Wilhelm Harland także obcokrajowiec. a zajmował tę posadę od roku 1809 do 1813. Również nie pozostawił po sobie nic, co by wskazywało o jego działalności. Przeciwnie pod wpływem dużych inwestycji dokonanych w tym czasie

w Krynicy w roku 1810, podniosła się należycie frekwencya osób, ale potem szybko opadała a toż samo stało się z wysyłką wody. Nie posiadając żadnych danych, a jeno wniosując z tych liczb, sąd o jego działalności wypaść musi niekorzystny.

Dr. Franciszek Stirba de Stirbitz, syn chirurga obwodowego, w Nowym Sączu urodzony, kształcił się w Tarnowie i Zamościu, w Wiedniu zaś otrzymał dyplom doktora w r. 1808, poczem osiadł w Sączu jako lekarz, a w r. 1814 został lekarzem zakładowym w Krynicy. Na tej posadzie przetrwał lat 18 i tu życie zakończył 29 maja 1832 r. Zwłoki jego spoczywają na cmentarzu w Muszynie.

W roku 1816 wydał on we Lwowie: „Opisanie źródeł mineralnych w Krynicy“. Jestto pierwsza naukowa praca o zdrojowisku, do dzisiaj jeszcze pod

Widok na Sanatorium Dra Dłuskiego z traktu do Doliny Kościeliskiej.

**ZDZISŁAW
ZDANOWICZ**

w Krakowie, ul. Sławkowska 3

Hotel Saski

poleca:

Kapelusze - Cylindry P. & C.
Habiga, Scotta i inne - Bie-
liznę męską - Krawaty - Rę-
kawiczki - Płaszcz - Pele-
ryny gumowe nieprzemakal-
ne - Kufry - Torby - Paski
Plaidy - Necessery.

wielu względami aktualna. Jest tam część historii, wspomnienie o źródle slotwińskim, potem opisyse położenie i urządzenie źródła, skład chemiczny wody według Schultesa. Szczegółowo zajmuje się bliższem określeniem obfitości źródła głównego i źródła pobożnego, ilość wody z obu tych źródeł razem ocenia na 19080 garncy czyli około 76.000 litrów na dobę. Następnie opisuje swoje spostrzeżenia i uwagi lekarskie a zakończy obwieszczeniem, że rząd 26 gruntów do zabudowania przeznaczonych chce wypuścić w wieczystą dzierżawę, od której z każdego morga ma się płacić 10 złr. rocznego czynszu.

W tym okresie czasu również nie można się dopatrzeć jakiegóż istotnego rozwoju zdrojowiska, ale od śmierci Dra Stirby następuje ciągle i stałe chylenie się ku upadkowi, jak to wyczytać można z dołączonej tablicy.

II. 25-cio lecie zdrojowiska.

Rok	Frekwencja osób	flaszek wody wysłano	Wkłady Złr.	Dochód Złr.	Dzierżawca	Lekarz
1825	132	6.275		574	Pohlman	Dr. Stirba
26	221	8.884		509	"	"
27	207	9.065		444	"	"
28	234	6.012		449	"	"
29	240	4.242		462	"	"
30	254	3.223		458	"	"
31	170	465		459	Häusler i	"
32	433	5.844		905	Ottiker	Dr. Klugenholz
33	134	5.460		905	"	Dr. Sporn
34	134	4.663		905	"	"
35	140	3.636		905	"	"
36	197	1.584		905	"	"
37	148	1.849		905	"	Dr. Blumenfeld
38	120	2.611		515	Pohlman	Dr. Gäger
39	132	543		515	"	"
40	57	1.033		515	"	"
41	60	907		515	"	Dr. Berggrün
42	90	1.145		515	"	"
43	102	962		515	"	"
44	104	579		778	Nemetz	"
45	154	1.533		778	"	"
46	73	1.232		778	"	"
47	80	—		778	Neuser zawiadowca	"
48	88	296		486	"	Dr. Czerniański
49	60	2.728		379	"	Syrovatka ch.

Po śmierci Dra Stirby zniesiono posadę stałych lekarzy a jeno przyjmowano ich na sezon letni za 150 złr. Dr. Klugenholz był w r. 1832; Dr. Sporn od roku 1833 do 1836; Dr. Blumenfeld w r. 1837; Dr. Gäger od r. 1838 do 1840; Dr. Berggrün od r. 1841 do 1847; Dr. Bazyli Czerniański urodzony w pobliżu Krynicy w Złockiem objął tę posadę w roku 1848, a następnie był patron chirurgii Syrovatka.

Krynice podtrzymywał jakiś czas zabiegliwy dzierżawca Pohlman. Gdy atoli na domiar złego, jego następcą w dzierżawie Nemetz niegodziwem postępowaniem swoim naraził się nielicznym już gościom, którzy chyba z szczególnego zamięłowania rzeczy krajo-

wych, albo dla bliskości od miejsca stałego mieszkania Krynice odwiedzali, wtedy i ci, a było to w lecie 1846, rozjechali się w przeciągu dni kilku co do jednego. (Skobel).

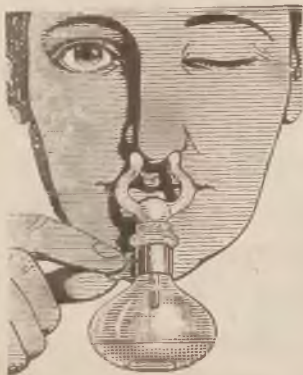
W roku 1848 w dniu 6 sierpnia taki był obraz zdrojowiska: „Cały zakład składa się z domku mуро-

Szczańnica. — Ogólny widok.

wanego, obok którego stodółka czy wozownia, z drugiego opustoszałego domku z wozownią, z domu murowanego, gdzie nas pomieszczono.... a gdzie niema żadnych sprzętów, drzwi są bez zamków, okna bez szyb. Naprzeciw znajduje się długi bezpiętrowy budynek, będący opuszczoną traktyrnią. Za tym budynkiem są opustoszałe dwa drewniane domy zajęte przez kilku żydów. Za źródłem mineralnem stoją dwa równoległe budynki, każdy o 14 okienkach: to gmachy łaźiebne, których stancje od frontu przeznaczone są na mieszkania a tylne izdebki są łaźienkami; istne komórki w najnędzniejszym stanie. Tuż obok stoi obszerny, murowany budynek zwany „comissionshaus“, a po jego izbach i komorach, po jego stajni i wozowni najswobodniej przechadzać się można, jak po rozwalinach dawnych zamczysk, bo tu ani jednych drzwi ani okien niema“.

Ten opis aż nadto dosadnie maluje zupełny upadek zdrojowiska Krynicy. Musiał on nastąpić skutkiem braku organizacji administracyjnej. Cały ustrój rządu w Galicyi w tym czasie był tego rodzaju, że ciągle się zmieniały systemy rządzenia krajem, a wszelkie przedmioty, mające dawać dochody rządowi, puszczano w dzierżawę. Już w roku 1782 sprzedawano lub wypuszczano w długoletnie dzierżawy dobra państwowe i kościelne. Nie zrobiono też wyjątku z Krynicy. A skoro dzierżawca ten jest lepszym, który ofiaruje się więcej płacić, dlatego musi on się starać, aby odrazu wyciągnąć jaknajwiększe korzyści, nie bacząc na przyszłość. Gdy znowu po uczynionych wkładach nie podniosły się dochody w odpowiednim stosunku, dlatego rząd niechciał więcej ponosić żadnych wydatków i w ten sposób doprowadzono zakład zdrojowy do zupełnego upadku.

FORMAN.

(Chlormethylmenthyleter $C_{10}H_{19}OCH_2Cl$). Przeciw katarowi! Przez wielu lekarzy klinicznie wypróbowany i używany jako **swoisty, idealny lek w katarze**. Polecany jako środek ochronny i kojący w grypie. Sposób zastosowania: Jako zapobiegawczy lub w lekkich postaciach nieżytowych **formanowa wata**. W cięższej postaci nieżyty **formanowe pastylki** do wzięcia zapomocą **formanowego naczynia do wzięcia**. Użyty stosownie nie zawodzi. — Próbk i literatura opłatnie.

Drezdeńskie Chemiczne Laboratorium, Lingner, Drezno.

Filia dla Austro-Węgier: K. A. LINGNER, Bodenbach n. E. (Podmokle).

Z drugiej jednak strony nie należy zapominać, że nie były to czasy sprzyjające rozwojowi zdrojowisk w ogóle a temsamem i Krynicy. Wojny Napoleona niepokoiły całą Europę a u nas rok 1809 i 1812 pochłonięły uwagę narodu w kierunku odzyskania dawnego bytu. W roku 1815 koalicja całej Europy występuje na pokonanie Napoleona. Rok 1830 i 1831 to lata naszej walki narodowej oraz wielkiej cholery. Następnie w Galicyi coraz zwiększano ucisk i występowało coraz większe niezadowolenie z rządu, poczem nastaje rzeź w roku 1846, a w roku 1848 występuje rewolucja na wielkich przestrzeniach i wojna na Węgrzech. Te warunki polityczne nie mogły dodatnio wpływać na rozwój zdrojowiska, ale przeciwnie były dlań szkodliwe, musiały oddziaływać niekorzystnie, a tem samem przyczyniać się po części do jego upadku.

TRUSKAWIEC

Podał

Dr. Zenon Pelczar.

(Dalszy ciąg).

Na szczęście dla Zakładu przeszedł Zakład, gdy już w nim nic prócz źródeł do eksploataowania nie zostało, w ręce spółki obywateli, głównie rodziny ś. p. księcia Adama Sapiehy, i z chwilą tą datuje się prawdziwy jego rozwój — a raczej podwaliny do dzisiejszego rozrostu.

Nie zrobili właściciele na tem kupnie żadnego interesu — tak jak go i dzisiaj jeszcze nie robią — rozpoczęli bowiem gospodarkę nie obliczoną na chwilowe zyski — ale zapewniającą odradzającemu się zakładowi przyszłość.

Nowe łazienki, inhalacya — szereg nowych domów zastósowanych już do nowszych potrzeb i rosnących wymagań, zmieniać zaczęły ów sielsko idylliczny wygląd Truskawca, zbliżając go do zachodu.

Jeden za drugim znikać zaczęły owe rozsiane po zakładzie domki włościańskie, wykupywane prawie na wagę złota, stwarzając miejsca pod budowlę, które rachowały się już ze względami higieny i estetyki.

Znikły z widowni otwarte potoki i kanały, pokrywając się ogrodami lub alejami.

Mimo jednak szalonych wkładów i wysiłków, nie mogąc zająć się osobiście losami Zakładu a gospodarząc przez swoich zastępców, nie mogli właściciele doczekać się należytego wzrostu i jakich takich dochodów; zwłaszcza że walczyć im przyszło nie tylko z dawnym uprzedzeniem do krajowych Zakładów — ale i z zepsutą reputacją rządami poprzedników Truskawca.

Nie zrażeni niepowodzeniem a pełni obywatelskiego poczucia, nie skąpiąc dalszych wkładów i swej pracy, oddali rządu Zakładu w prywatne ręce, wydzierżawiając Zakład spółce, której głównym przedstawicielem był p. Wyczyński — i który też sam w krótkim czasie przy dzierżawie się utrzymał.

Za jego rządów począł zakład rozwijać się z roku na rok coraz więcej, w każdym sezonie zauważyć mogli dawni kuracyusze postęp niezwykle. W każdym roku zanotować może historia zakładu cały szereg ulepszeń — w każdym zaś sezonie wzrost frekwencji o paręset osób i to pacyentów ze sfer lepszych i inteligencji. Szeregiem

jak grzyby po deszczu wyrastały nowe wille, zastósowane już i wyglądem swym i urządzeniami do ogólnego postępu i wybredniejszych wymagań publiczności. — Powstała prawdziwa gorączka budowlana, wytworzyła się u prywatnych przedsiębiorców prawdziwa rywalizacya, wychodząca jedynie na dobro Zakładu — która choć w części mogła usunąć jeden z najgłośniejszych braków — t. j. brak pomieszczenia.

Że zakład tem samem na ogólnym zyskał wyglądzie, nie potrzebuję chyba dowodzić. (C. d. n.)

Listy z Krynicy.

III.

Dnia 20 czerwca 1906.

Komisya zdrojowa zamierza powiększyć personal muzyki z 18 na 24 osób, ale w pierw musiała pomyśleć o jej pomieszczeniu, bo obecnie istniejący domek rządowy, oddany muzyce w drodze łaski jest taką rudera, że od dawna powinien być zburzony. W tym celu zakupiła duży plac za 6000 koron, a na budowę złożyła już w Kasie oszczędności 2000 koron; zatem zapewne wkrótce ona stanie. Wtedy dopiero będzie można przystąpić do sprawienia pięknego, ale kosztownego kiosku dla muzyki według planów architektki J. Zawiejskiego, lubo w naszym klimacie budowa żelazna choćby skromniejsza byłaby bezwątpienia odpowiedniejsza, niż wspaniała drewniana.

Plan regulacyjny Krynicy, ta podstawa do racjonalnego postępowania przy rozwoju zdrojowiska, zo-

Pieniny. „Sokolica“.

stał nareszcie wykonany przez inżyniera W. Barczewskiego, za co wypłaciła mu Komisya 2500 koron a jeszcze wypłaci mu 2000 koron po zatwierdzeniu planu.

Sprawa oświetlenia elektrycznego kołatała się w Komisji zdrojowej od lat wielu, przez które zdo-

Józef Massar Kraków, ul. Floryańska L. 15

Poleca w wielkim wyborze: **NOWOŚCI NA SUKNIE DAMSKIE**, wełny, jedwabie, batysty, zefiry i t. d. oraz **ogromny wybór Nowości w konfekcyi dziecięcej.**

Dla Panienek do lat 16-tu. Dla chłopców do lat 15-tu.

Towar doborowy. — Ceny umiarkowane.

iano na ten cel zebrać 10.000 koron umieszczonych w Kasie oszczędności a dopiero w roku przyszłym weszła na drogę realną. Lwowska firma Siemens-Schuckert przysłała plany i kosztorysy na całe urządzenie, a inżynier Józef Morawiecki z Nowego Sącza ofiarne a szybko wygotował plany i kosztorysy na budowę stacyi centralnej. Ogólny koszt tej budowy wynosi 63.000 koron, a że w tem jest objęty koszt urządzeń w domu zdrojowym 13.000 koron, przeto na ten cel Komisya zdrojowa potrzebuje 50.000 kor., które spodziewa się otrzymać jako bezprocentową pożyczkę z ministerstwa. — Cała sprawa została już zatwierdzoną przez namiestnictwo z poprawkami, nie nasuwającymi żadnych przeszkód, ale z tym dodatkiem, aby jeszcze pertraktować z właścicielami domów, o ile ci zechcieliby u siebie zaprowadzić oświetlenie elektryczne, a wtedy możnaby dokładniej obliczyć rentowność tego przedsięwzięcia. Ta uwaga jest słuszną zarówno na rentowność, jak niemniej na wielkość mającej się założyć centralni. Ta stanęłaby niewątpliwie na placu, gdzie ma stanąć dom dla muzyki, jako miejscu najodpowiedniejszym, bo stojącym na uboczu, a blisko środka zakładu, a przytem jego wymiar 7000 metr. kw. jest aż nadto dostatecznym do dalszego rozszerzania obu tych budynków.

Sprawność projektowanej centralnej stacyi jest obliczoną na 870 lamp żarowych a przy uzupełnieniu jej będzie ona mogła dostarczać 1650 lamp żarowych, czyli że ta stacya będzie miała do odstąpienia 1000 lamp, po zaopatrzeniu potrzeb Komisji zdrojowej 10 lamp łukowych i 30 żarowych, oraz domu zdrojowego 377 lamp żarowych. — Ponieważ w Krynicy jest obecnie 1500 pokoi gościnnych a ciągle przybývają nowe, dlatego ilość 1000 świateł jakie może mieć do dyspozycji projektowana stacya centralna uważaćby należało, że wkrótce okaże się za małą, gdyż wątpić nie można, że obywatele kryniccy przystąpią jako odbiorcy, gdyż światło elektryczne jest dzisiaj koniecznością dla wszystkich ludzi cywilizowanych. To przystąpienie będzie tem łatwiejsze, że cena tego światła jest bardzo niską, bo wynosi 4 grosze za użycie lampy 16 świecowej przez godzinę.

Sprawa jest bliżej końca niż początku, jednak na dziś udało się coś uczynić choć częściowo. To udało się skutecznici kom. A. Grabowskiemu, który nie obciążając zbytecznie funduszy Komisji zdrojowej, zawarł umowę z dyrektorem teatru lwowskiego, Hellerem i ten urządzi oświetlenie elektryczne całego teatru a nadto da 4 lampy łukowe: jedną przy drodze do Tylicza, po jednej na początku i końcu a trzecią w środku deptaku.

Zaledwie w kilku rysach i zaledwie w nielicznych szczegółach dotknąłem dodatnią pracę Komisji zdrojowej. Sama działalność starosty Zborowskiego, następnie starosty Friedricha a w końcu pełne taktu, głębokich myśli i prawdziwie obywatelskie czyny starosty Jarosza wymagałyby bardzo rozległego operatu. By przedstawić gospodarkę Komisji zdrojowej choćby z ostatnich 10 lat, na to niepozwalają ramy niniejszego pisma. — Dlatego poprzestaję na tem twierdzeniu, że dotychczasowy dobór osób do Komisji zdrojowej w Krynicy jest tak dobrym i trafnym, że lepszym być nie może, bo gromadzi w sobie wszystkie najlepsze siły intelektualne a wyklucza możność prywaty. Z drugiej strony z wieloletniego doświadczenia okazało się, że gospodarstwo tejże Komisji jest istotnie racjonalne i wzorowe. Wobec tego nie godzi się myśleć tutaj o jakiegokolwiek zmianie, o jakichkolwiek nowych próbach, bo według francuskiego przysłowia „lepsze jest nieprzyjacielem dobrego“.

Dr. B. Skórczewski.

GŁOSY PUBLICZNOŚCI.

Nasi lekarze ordynują

Wodę Krościeńską

ze źródła Stefana

w chorobach dróg oddechowych i moczowych,
w nieżytach żołądka i jelit.

Polecana przez wszystkich naszych lekarzy, szczeni się dziś z przeszło 1000 świadectw wyłącznie lekarskich.

Dr. Xawery Gorski

lekarz zakładowy w Szczawnicy

dawna kancelarya Zarządu: Plac Dietla.

Dr. St. Benedykt Kwiatkowski

były I. Asystent kliniki chorób wewn. Uniw. Jagiell.

ordynuje jak w latach ubiegłych od 15-go maja b. r.

w Marynbadzie („Stadt Hamburg“).

Rymanów = Zdrój

Willa „Zacisze“

pierwszy pensjonat w Rymanowie. — Dla dzieci troskliwa opieka, według najnowszej metody. — Kuchnia domowa doborowa. — Ceny bardzo przystępne.

Rozmaitości.

Krynica. Piąta lista gości wykazuje osób 1601.

Rabka. Druga lista gości wykazuje osób 716.

Rymanów. Pierwsza lista gości wykazuje osób 350.

Szczawnica. Druga lista gości wykazuje osób 591.

Truskawiec. I-sza lista gości wykazuje około 1000 osób.

Radca sekcyny Jan Rzezicki, obecny referent spraw krynickich w Ministerstwie rolnictwa, bawił dwa dni w Krynicy, celem szczegółowego zwiedzenia zakładu i poinformowania się o jego potrzebach.

Listy gości obcych zdrojowisk. Abbacya 20.771, Aussee 754, Elster 3256, Gastein 1838, Francsbad 3358, Gieshübl 66, Gräfenberg 373, Gmunden 1512, Gleichenberg 613, Grado 929, Hall 1116, Ischl 1973, Karlsbad 23869, Lipik 1057, Luhaczowice 508, Marienbad 7898, Nanheim 10.647, Piszczany 2353, Reinerz 947, Reichenhall 2837, Rohitsch-Sauerb 504, Tatra Jüred 659, Cieplice Tenczyńskie 1123, Cieplice czeskie 1863, Vöslau 1650, Zuckmantel 103.

Żegiestów 22 czerwca. W Zakładzie kąpielowym w Żegiestowie napływ gości każdego dnia coraz to większy; od pierwszego lipca większa ilość pomieszczeń już wynajęta. Zarząd w roku bieżącym przeprowadził liczne ulepszenia w willach, ponaprawiał dachy, chodniki z większych robót wybudował nowy zbiornik betonowy na wodę mineralną do kąpeli pojemności blisko 20 mtr. sześciennych, urządził na nowo łazienki mineralne pierwszej i drugiej klasy nadto prowadzi pospieszną robotę przy odbudowaniu spalonej Żegotki

W roku bieżącym zyskał zakład, dla zdrojowiska bardzo ważną, dobrą restaurację, prowadzoną przez znanego w Krakowie z dobroci kuchni, p. Majewskiego.

Dla rozrywki gości założono także kregielnie.

Wśród obecnie przebywających gości przeważają ludzie prawdziwie chorzy i zdenerwowani. którzy szukają nie zabawy ale kuracyi i wypoczynku co im w zupełności daje Żegiestów, stąd też przeważającą liczbę kuracjuszy stanowią królewiaci, którzy po przejściach jakich byli świadkami przybyli tu szukać ukojenia.

Połączenia kolejowe dla źródeł galicyjskich. Celem ew. wypracowania powyższych projektów prosi firma Roessemann i Kühnemann oddział dla kolei wąskotorowych Artura Koppela we Lwowie, interesowane zakłady o nadesłanie jej odpowiedzi na następujące pytania: Jaką długość ma projektowana kolej posiadać? Jakie odgałęzienia ma otrzymać i jakiej długości? Czy znajdują się wzniesienia lub spadki? Jak strome są one? Jak długie są pojedyncze wzniesienia względnie spadki? Na które ze wzniesień mają pełne wozy iść w górę? W jaki sposób ukształtowany jest teren, na którym kolej ma być założona? (czy rola, łąka, las, gościniec, droga polowa itp.) W ilu dniach w roku ma się ruch odbywać? Jakiego rodzaju siła pociągowa ma do popędu kolei służyć? (ręczna, parowa lokomotywa, zwierzęca lub elektr.) Czy nowy tor ma być przyłączony do już istniejącego? Jaką szerokość szlaku i jaki profil szyn takowy posiada?

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Zygmunt Rosner.

NADEŚLANE.

Za rubrykę „Nadesłane“ Redakcja nie odpowiada.

Pierwszorzędna Pracownia

SUKIEN MĘSKICH

== Leona Grabowskiego ==

właściciel firmy

Gabryel Grabowski

w Krakowie, ulica Szpitalna L. 36.

Telefon 561.

Materyały i krój angielski.

Wykończenie artystyczne.

Szczawa
Krondorfska
uznana za
najlepszą i naturalną.

Reprezentacje: Kraków, Grodzka 48.
Lwów, Sykstuska 31.

Franciszka Józefa

Woda gorzka jest najlepszym
naturalnym
środkiem przeczyszczającym.

Francensbad - Zdrój Natalii

SZCZAWA LITOWA

NAJZASOBNIEJSZA W KWAS WĘGLOWY
WYPRÓBOWANA I POLECANA PRZEZ
LEKARZY, JAKO ZNAKOMITY NAPÓJ
== LECZNICZY I DYETETYCZNY. ==

FRANCENSBADZKIE ORYGINALNE
WYCIĄGI BOROWINOWE WYRABIANE
W ZARZĄDZIE MIEJSKIM (zielono-białe
opakowanie).

Składy w Galicyi:

Kraków: Aptekarz Konstanty Wiszniewski.

Lwów: Rudolf Weinreb, c. k. nadworny do-
stawca.

Tarnów: N. Trauma Syn.

Przemyśl: S. Ochsenberg.

Do nabycia we wszystkich składach wód mine-
ralnych, aptekach i drogueryach albo wprost
z Franzensbader Mineralwasser Versendung.

♫ Ściśle naturalne napełnianie. ♫

SZCZAWA ALKALICZNA
KLÖSTERLE
ze źródeł Karlsbadzkie

Woda stołowa o bardzo przyjemnym smaku

Leczy skutecznie:

gościec, dnę, rwę kulszową, cukrówkę, cierpienia
narządu moczowego, nerek i pęcherza.

== Działa łagodnie moczopędnie. ==

Püllna: naturalna woda gorzka, słynna
na cały świat.

Püllna: znana przeszło od 100 lat —
bardzo liczne lekarskie uznania.

Püllna: do nabycia we wszystkich han-
dlach.

ZARZĄD ŹRÓDEŁ „KLÖSTERLE“ i „PÜLLNA“

Józef Weber.

Główny skład:

Klösterle obok Karlsbadu (Czechy).

NAJLEPSZA

“APENTA”

NATURALNA WODA GORZKA.

SKŁADY: J. Wentzl; apt. Konstanty Wi-
szniewski i Józef Goldwasser.

WODOCIĄGI

dla miast, gmin, folwarków, zakładów kąpielowych, fabryk, ogrodów, gmachów publicznych, domów prywatnych i t. d. Poszukiwanie i uchwycenie źródeł. Wiercenie studzien. Ustawianie pomp. Instalacje domowe z klozetami, łazienkami itd.

CENTRALNE OGRZEWANIE

wszelkich systemów i wentylacje.

= ŁĄŻNIE MECHANICZNE =
PRALNIE i SUSZARNIE i t. d.

PROJEKTUJĄ i WYKONUJĄ:

Inż. Leonard Nitsch i Ska Kraków, Kolejowa 18.

Najlepsze referencje z dotychczas wykonanych robót. Kosztorysy bezpłatnie.

MATTONIEGO

WODA GORZKA

wszędzie do nabycia.

Powszechnie słynne Wody Mineralne
ZE ŹRÓDEŁ

VICHY

Własność Rządu Francuzkiego.

Polecane przez pierwsze powagi lekarskie.

CÉLESTINS: W chorobach nerek, pęcherza i kanału moczowego, podagrze i chorobie cukrowej.

GRANDE-GRILLE: W chorobach wątroby, przy dolegliwościach kiszek i kamieniu żółciowym.

HOPITAL: Przy wszelkich dolegliwościach wskutek złego trawienia.

Do nabycia we wszystkich składach Wód mineralnych i Aptekach.

Nazwa każdego źródła oznaczona na kapsułkach i etykietach.

Tylko 1 kor. 20 hal.

kosztuje 5 arkuszy tej samej treści. — Tylko 80 hal. kosztuje 1 arkusz (pierwszy). — 100 arkuszy tej samej treści tylko 10 koron. — Przepisuje się wszelkie skrypta, skargi, kontrakta, sztuki teatralne i t. d.

Biuro pisania na maszynach

Br. Krasickiego, Kraków, ul. Szewska L. 15.

(Posiada dziewięć maszyn).

Około 400 kupien, sprzedaży, wolnych posad, wszelkich informacji i t. d. zawiera każdy numer czasopisma „INTERES”. Wychodzi 8, 18, 28 każdego miesiąca. — Roczna prenumerata 10 koron, półroczna 5 koron, kwartalna 2 koron 50 halerzy.

Adres: Redakcja i Administracja „INTERESU”, Kraków, ulica Szewska L. 15.

Dla Niedokrewnych Hygea Perle

Naturalne wino czerwone.

Wyłączne zastępstwo w Reprezentacji
Szczawy Krondorfskiej

Kraków, ul. Grodzka 48. — Telefon 308.

WIEDEŃSKI

Bank Związkowy

Telefon Nr. 57 Dyrekcyja **Filia we Lwowie** Telefon Nr. 358 Kantor wymiany

we własnym gmachu
przy ul. Jagiellońskiej L. 3.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie: Przyjmuje **wkładowe w rachunku czekowym i bieżącym.**

Przyjmuje **wkładowe na 3-6% książeczki wkładowe.** Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcia wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszy.

Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczki w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty **gieldowe** na targach krajowych i zagranicznych.

Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy na zagraniczne miejsca.

Zakład zastawniczy udziela zaliczek na kosztowności i papiery wartościowe.

Żądać prosimy
słynnej

Podbipięty

z Fabryki wódek ROMANA MARCZYŃSKIEGO Kraków-Zwierzyniec.

dla Diabetyków, najlepszej i najzdrowszej wódki na świecie, niesłodzonej

Zakład dla leczenia chorób kobiecych

pod kierunkiem

Dr. M. CERCHY i Dr. T. PIOTROWSKIEGO

Kraków, Podwale L. 12.

Leczenie spraw zapalnych, zwłaszcza przewlekłych około- i przy-macicznych zmian chorobowych w przydatkach i mięszu macicy, niedoksztatu macicy, zaburzeń w miesiączkowaniu, nadmiernego otłuszczenia brzucha, niedowładu jelit. Leczenie gorącem powie-trzem (met. Bier-Polano), długotrwałe gorące irygacje, ułożenie na równi pochyłej (planum inclinatum) z równoczesnem obciąże-niem zewnętrznem i wewnętrznem (kolpeuryza powietrzna i ręc-iowa), mięsienie mechaniczne, gimnastyka lecznicza (met. Thure-Brandt), mięsienie elektryczne, zastosowanie lecznicze prądu ele-ktrycznego (met. Apostoli), galwanizacja, faradyzacja, elektro-liza, kataforeza.

Zakład otwarty od 8-12, 4-6 i prowadzony tylko przez lekarzy.

Kto

pragnie **korzystnie** zaopatrzyć się w jakiegokolwiek artykuły że-lazne dla gospodarstwa rolnego lub domowego, dla celów prze-mysłowych i t. p. — niech we **własnym** interesie nie zanied-buje zażądać cenników i oferty od firmy

Jan Schumann

Lwów, Akademicka 3,
Dom handlowy i techniczny.

Główny skład i zastępstwo na Galicyę firmy
Hutter & Schranz.

SIATKI, DRUTY KOLCIASTE,
OGRODZENIA i t. p.

JÓZEF GORECKI

Fabryka siatek, mebli konstrukcji żelaznych i wyrobów ornam,kutych w **Krakowie**, ul. św. Wawrzyńca l. 26. Telefon Nr. 277.
Magazyn: ul. Starowiślna l. 44 (parter).

MIĘDZYNARODOWE PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE
(szczególnie z Rosyą),

N. KATZNER

Dom spedycyjny i komisowy w Podwołoczyskach, Wołoczyskach,
Brodach i Radziwiłłowie.

Stałe taryfy przewozowe (Stawki)
do Rosyi i z Rosyi wraz z wszelkie-mi kosztami oraz fachowe ocenie.

Wywóz wełny drzewnej i desek
na skrzynki do jaj. — Adres:
N. Katzner w Podwołoczyskach.

Poleca wyroby z kamienia porfi-rowego: płyty posadzkowe, kłocki brukowe, nagrobki, schody, coki i piramidy, bruki i toczy-dła (t. zw. Trenbowelskie) z wia-snych kamieniów po umiar-kowanych cenach.

Lecznica Dra Cezara Komorowskiego

Zakład
wodoleczni-
czy.

Kąpiele
mineralne.

Inhalato-
ryum.

Pokoje
dla chorych.

Sala
porodowa.

Stacya
zdrowotna
dla prze-
jezdnych do
uzdziejowisk
naszych.

Sala
do elektro-
mechano-
terapii.

Ambulato-
ryum
ginekol.-chi-
rurgiczne.

Kraków — Dębni — Pocztowa 112.

DOM ZDROWIA dla umysłowo chorych Dra Karola Żuławskiego

w Krakowie, ulica Długa L. 82, Telefon 159.

Przyjmuje osoby dotknięte chorobą umysłową, alkoholistów, morfinistów, jakoteż osoby dotknięte wszelkiego rodzaju nerwicami, połączeniemi ze zбочeniem umysłu. Leczenie odpow-iednio do postępów nauki, hydro- i elektro-terapia w miarę potrzeby. — **Dom Zdrowia istniejący od 15 lat, urządzony z komfortem, nie ustępuje w niczem pierwszorzędnym zakła-dom zagranicznym.** Staranna opieka lekarska, wszelkie wy-gody i towarzyskie życie wśród rodziny są zapewnione.

Ceny wraz z opieką lekarską i zupełnem utrzymaniem od 5 do 10 złr. dziennie, stosownie do umowy i do wymagania.

Właściciel Zakładu przesyła na żądanie program, jakoteż udziela wyjaśnień ustnych lub pisemnych.

Prof. Dr. K. Żuławski
kierownik Zakładu.

Dr. Stanisław Jankowski
lekarz Zakładowy.

Nawet najwybredniejszych smakoszy potrafią
zadowolnić Tutki cygaretowe

FRAM

z watą „Salvesol = Noris“.

Bibułka zrobiona jest z najdelikatniejszych włókien liści morwowych, więc nic dziwnego, że pali się lekko i równo, a dym jest łagodny i chłodny. Własności te podwyższa jeszcze umieszczona w ustniku

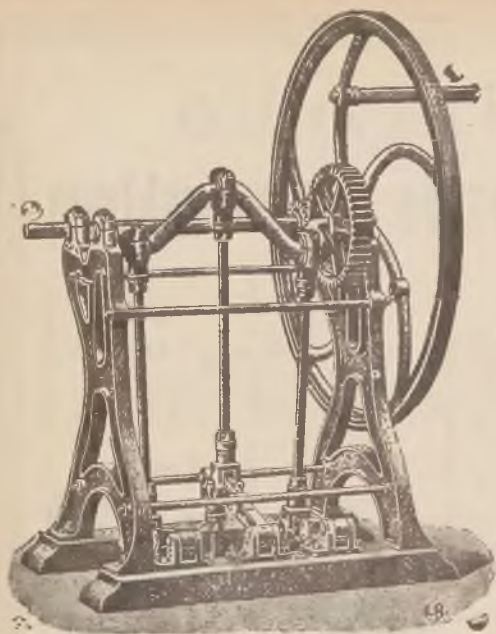
„WATA SALVESOL“.

Nadaje się do tytoni lekkich, mniej niż średnio mo-nych — wskutek swego nader delikatnego włókna ro-slinnego. — Każdy palący tytoń, chcąc uniknąć zatrucia **nikotyną**, powinien palić tylko w cygarniczkach szkla-nych z watą „Salvesol“.

Oryginalny pakiecik „Waty Salvesol“ wystarcza na 200—400 papierosów lub cygar.

1000 sztuk Tutek „Fram“ 3 K. — 10 Cygarniczek 1 K. 20 hal.
Pakiecik Waty „Salvesol“ 30 lub 60 halerzy.

Zakład przemysłowy wyrobów papier. „Noris“
Mr. W. BEŁDOWSKI, Kraków, 2.

Konces. Zakład studniarski S. MAŁOCHLEBA

Lwów 2, przy ulicy Grodeckiej L. 143

Wykonuje we Lwowie i na prowincyi:

Studnie kopane i wiercone zwykłe

tudzież większych rozmiarów dla centralnych stacyj elektrycznych, browarów, gorzelń, tartaków i t. p. zakładów.

Uskutecznia otwory wiertnicze do 50 cm.
średnicy i niżej, tudzież wszelkie roboty
w zakres studniarstwa wchodzące oraz

dostarcza Pompy

wszelkich systemów po najprzystępniejszych cenach.

NAJWIĘKSZY i PIERWSZY KONCES.

ZAKŁAD POGRZEBOWY

„POMPES FUNEBRES“

A. Szafrńskiego

Kraków, ulica Kopernika L. 32.

FILIA: ulica Mikołajska L. 16.

TELEFON Nr. 51.

Urządza pogrzeby od najwspanialszych do najskromniejszych, rzetelnie, po nader umiarkowanych cenach i ze ścisłą punktualnością.

Własny wyrób trumien oraz wszelkie wyroby kamieniarskie.

Zakład podejmuje się przewozu i sprowadzania zwłok ze wszystkich krajów Europy.

Kredyt osobisty!

Z poręczeniem i bez tegoż, dla oficerów, lekarzy, duchownych, urzędników dworskich, państwowych i prywatnych, nauczycieli, kupców, przemysłowców, handlowców, pań uprawnionych do pensyi i osób prywatnych wszelkiego rodzaju na $\frac{1}{4}$ —25 lat na spłaty miesięczne, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ lub całoroczne, przyczem kapitał i odsetki równocześnie się umarzają!

Specyalność: kredyt osobisty w myśl ankiety parysko-wiedeńskiej (kapitalizacja dochodu).

4⁰/₁₀! 4⁰/₁₀! 4⁰/₁₀! 4⁰/₁₀!

Kredyt rzeczowy!

od 300 kor. w górę na I. II. i III. hipotekę dla właścicieli realności, gruntów, domów czynszowych, willi, fabryk, zakładów kąpielowych, młynów, wód mineralnych i innych, kamieniołomów, wogóle nieruchomości wszelkiego rodzaju aż do $\frac{3}{4}$ części wartości szacunkowej.

Kredyty budowlane!

na budowę wszelkiego rodzaju w 2—3 ratach w miarę postępu budowy.

Konwersye długów bankowych i prywatnych.

Kredyt wekslowy i reeskont dla kupców!

Nadzwyczaj rzetelnie! Szybko! Dyskretnie przez pierwszorządne krajowe i francusko-angielskie instytucje.

Pierwszorządne referencje! — Proszę żądać prospektu. — Uprasza się o markę pocztową na odpowiedź.

MELLER L. EGYED, Budapeszt
V., Koháry-utca 19/B.

Świeże

Wody mineralne

do każdej stacyi kolejowej wysyła

Specyalny skład wód

N. Trauma Syn

Tarnów, Hotel Krakowski.

Ceny umiarkowane.

PIERWSZEJ KRAJOWEJ PAROWEJ
FABRYKI WYROBÓW SPOŻYWCZYCH
BOGDANÓWKA-LWÓW

Mikołaj Ludwig następcy
poczta Lwów 15.

Kraków KRUPIŃSKI Pędzichów 11.

Płaszowska parowa Fabryka

Dachówek i Cegiel

Stow. zarejestrowane z poręką ograniczoną.

Biuro: KRAKÓW, ul. GERTRUDY L. 8,

poleca: dachówkę tłoczoną i ciągnioną, drewno różnych kalibrów, cegły maszynowe, okładzinowe i fasadowe po cenach przystępnych.

ZARZĄD.

Akc. Tow. Warsz. Fabryki Perfum Fryderyk Puls w Warszawie

Wyroby Pulsa dostać można wszędzie w lepszych perfumeryach i składach mat. apt.

poleca wyborowe mydła toaletowe
KOSMOS, MODERNE, GLICERYNOWE.
Perfумы: ORCHIDEE, EXQUIS. Wody
kolońskie: ROYAL, HOLENDERSKA i
KWIATOWE.

Wodociągi, Kanalizacya

dla miast, miasteczek, gmachów publicznych i domów prywatnych.
Kompletne instalacye z łazienkami i klosetami.

Centralne Ogrzewanie i Wentylacya

Wiercenie studzien, poszukiwanie i ujęcie źródeł. — Oświetlenie
gazowe i elektryczne. — Motory wszelkich systemów. — Wszel-
kie urządzenia mechaniczne. — Młyny, Gorzelnie, Tartaki, Ła-
żnie, Suszarnie i pralnie mechaniczne.

Projektuje i wykonuje

AUGUST LÖW i Ska LWÓW,
ulica Kołłątaja L. 6.

Adres telegramów: AUGUST LÖW LWÓW.

Generalna reprezentacya patentowanych łazienek szafkowych „Ellkay”.
The Ellkay Syndikate L. t. d. w Londynie.

Zamówienia na mleko i śmietankę

z odstawą do domu
lub za abonamentem

we flaszkach patentowanych, w naczyniach blaszanych — przyjmuje

MLECZARNIA DÓBR ŁUCZANOWICE

Kraków Podwale 6, Tel. 590. — Zakopane Krupówki 26.

Mleczarnia parowa w Rudkach

wyseła na zamówienie:

Masło deserowe po cenie 2 K. 40 h. franco wraz z opakowaniem,
Serki Imperial i Piwne do śniadań po cenie 20 hal. za sztukę.

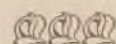
W KRYNICY

„Pensyonat Warszawski”

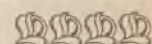
J. ZNAMIROWSKIEGO

dawniej „Pensyonat hydropatyczny”
otwarty od 20-go maja b. r.

„Uniwersal”

Dom

komisowo-spedycyjny,
Kantor wymiany, Biuro ogłoszeń i reklamy,
Agencya dzienników

poleca swe usługi.

Prosimy wszędzie
żądać i zabierać
na wszystkie wy-
cieczki

Botanika

zdrowotną, ziołową wódkę, nagro-
dzoną na wystawie przez przyro-
dników i lekarzy najwyższą nagrodą
„WIELKIM ZŁOTYM MEDALEM”.

Roman Marczyński, Kraków-Zwierzyniec.

Odznaczony medalem na wystawie przyrodniczo-lekarskiej 1900 r.

WILHELM W. ORNATOWSKI Z AMERYKI
CHICAGO

Dostawca do c. k. kliniki okul. i szpitali,

W KRAKOWIE, ULICA MIKOŁAJSKA L. 10.

FABRYKA NARZĘDZI CHIRURGICZNYCH.

Wykonuje narzędzia medyczne, chirurgiczne i elektroortopedyczne, również wszelkiego rodzaju bandaże i patentowane własnego wynalazku sznurówki do stopniowego prostowania skrzywień. — Uskutecznia wszelkie w zakres tego zawodu wchodzące roboty stalowe i metalowe.

WYKONUJE: BRZYTWY, NOŻYCHY I SCYZORYKI.

Obstalniki wykonuje najdokładniej, starannie i punktualnie.

Ośmielam się nadmienić, że dla wydoskonalenia się w swoim zawodzie, praktykowałem i zbierałem doświadczenia poza granicami kraju przez lat kilka, a powróciwszy, oddaję pracę swoją i zapół na usługi WP. Profesorów i Lekarzy, jakoteż i Szan. Publiczności, prosząc o poparcie, za które z powierzonej mi pracy choćby najdrobniejszej i najtrudniejszej wywiążę się z sumiennnością i elegancją i w ten sposób zasłużę sobie na dalsze względy.

TELEFON Nr. 423.

SKŁAD PIWA ŻYWIECKIEGO

z Arcyksiążęcego Browaru

sprzedaje piwa znane ze swej dobroci z odstawą do domu: **Piwo Cesarskie; Piwo Marcowe.**

Porter nie mający w całym kraju konkurencji, przez powagi lekarskie zalecany —

Ale znakomite, jak angielskie, słodkie i bardzo wzmacniające — w cenie jak porter.

NOWOŚĆ! „Bawar żywiecki“ we flaszkach.

Główny skład w Krakowie

LUDWIK LAZAR

ulica św. Anny L. 3.

Obok handlu są urządzone pokoje do śniadań oświetlone elektrycznie z piwem żywieckim na szklanki

Specjalne chłodownie, lodownie i hale do obciążu piwa znajdują się w Łobzowie pod Krakowem.

Bieliznę męską

ze słynną marką **Lwa**

w wielkim wyborze poleca Magazyn

A. Skórczewskiego i Polakiewicza

w Krakowie, ul. Floryańska L. 13.

Koszule białe gładkie po K	2-50	3-20	4-60
Koszule białe w plisy	4-—	5-—	5-60
Koszule białe miękkie	3-20	2-—	5-60 6-—
Koszule kolorowe	3-50	4-—	4-50 5-— 5-50 7-—
Koszule dla turystów	2-50	4-—	5-— 7-—
Koszule nocne	3-30	3-70	4-— 4-40 4-80 5-50
Koszulki dla cyklistów (Sweaters po	2-—	3-—	4-80
Kalesony po K.	2-50	3-—	3-50 4-— 4-50

WIELKI WYBÓR KOŁNIERZY. MANKIETÓW, SKARPETEK, POŃCZOCH, RĘCZNIKÓW, CHUSTEK DO NOSA BATYSTOWYCH I PŁÓCIENNYCH i t. p.

Zapasy wielkie.

CENY NISKIE, STAŁE.

Browar Parowy w Korolówce

STEFANA WEISSA

poleca własnego wyrobu wyśmienite piwo:

Eksportowe, Czarne (Bok)

LEŻAK i WYSZYNKOWE w beczkach i flaszkach po cenach umiarkowanych.

Zakład reprodukcji fototechnicznej

T. JABŁOŃSKI i SPÓŁKA

w Krakowie, ul. Franciszkańska L. 4,

podejmuje się wykonania wszelkich klisz na miedzi, mosiądzu lub cynku, mających służyć do ilustracji wydawnictw naukowych, artystycznych, oraz do wszelkich publikacji przemysłowych, reklamowych (ogłoszenia, cenniki, marki ochronne i t. d.)

Istniejący przy powyższym Zakładzie

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

wykonywa wszelkie prace w zakresie artystycznej fotografii wchodzące.

Fabryka

Towarów mącznych

„Bronisława“

w Sygniówce p. Lwów 15

Bronisławy z Russockich Kasparkowej

wyrabia

Makarony wszelkiego rodzaju.